SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2433

av Emma Altenhammar m.fl. (SD)

Spelmarknadspolitik och matchfixning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydlighet och förutsägbarhet i regelverket för marknadsföring av spel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en enhetlig bonusreglering i spellagen i syfte att stärka tydlighet och trovärdighet i regelverket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kanaliseringsgraden på spelmarknaden och säkerställa att kanaliseringsmålet uppnås, bland annat genom att motverka olicensierade aktörer, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidareutveckla spelpaus.se för att stärka dess funktion som ett effektivt verktyg i arbetet mot problemspelande och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera Svenska Spels uppdrag att tillhandahålla Vegasautomater och avveckla uppdraget om verksamheten inte kan bära sina egna kostnader och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder för att stärka konsumentskyddet i

förhållande till lootlådor, särskilt i syfte att skydda minderåriga, och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelverket för lotterier och allmännyttiga ändamål och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp tillämpningen av regelverket för partipolitiska lotterier och säkerställa att det inte kan kringgås genom organisatoriska eller affärsmässiga upplägg samt att regelverket får avsedd effekt och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa utvecklingen av hästsportens finansiering mot bakgrund av förändringar på spelmarknaden och säkerställa långsiktigt stabila ekonomiska förutsättningar för hästsporten och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att höja straffsatserna för mutbrott och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör prioritera ett nordiskt samarbete i förebyggande syfte för att motverka matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda myndigheter eller organisationer bör bistå Riksidrottsförbundet i att utbilda idrottsföreningar samt idrottsledare om matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett Wada för matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra en enhet inom Polismyndigheten som arbetar mot matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om spelstopp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Folkhälsa i fokus

Folkhälsoaspekten är central i sverigedemokratisk spelmarknadspolitik på grund av önskan att minimera risken för att personer som spelar ska utveckla spelberoende och fastna i en spelproblematik. Samtidigt är det viktigt att understryka att spel för många människor är ett nöje och en form av underhållning som inte innebär några problem. Sverigedemokraterna står bakom den modell med ett licenssystem som finns på plats på den svenska spelmarknaden. Vår uppfattning är att omregleringen av spelmarknaden på det stora hela har varit framgångsrik och att det nuvarande systemet i huvudsak har etablerat sig under de år som följt efter reformen.

Situationen på spelmarknaden innan omregleringen och den nya lagstiftningen kom på plats, där delar av marknaden var i händerna på oreglerade aktörer, var ohållbar. Det var brådskande att nå en lösning, vilket bidrog till att Sverigedemokraterna ställde sig bakom regeringens förslag om att införa ett licenssystem för spel enligt propositionen på området från 2018. På så sätt kunde en svart marknad kanaliseras in till reglerad och laglig spelverksamhet, vilket bidrar till att staten kan ta sitt ansvar i strävan att förhindra medborgare från att hamna i destruktiv spelproblematik.

Riksrevisionen konstaterade i januari 2026 (RiR 2026:1, Statens arbete mot problem med spel om pengar) att statens arbete för att förebygga och behandla spelproblem inte är effektivt. Bland annat behöver kunskapsstödet bli mer anpassat för kommunerna, särskilt när det gäller barn och unga, Socialstyrelsens vägledning för behandling uppdaterades senast 2018 och spelfrågorna är inte systematiskt integrerade i arbetet mot alkohol, narkotika, dopning och tobak. Regeringen har sedan dess gett Socialstyrelsen i uppdrag att sammanställa kunskap om spelrisker för barn och unga och redovisade sin bedömning av granskningen i en skrivelse i juni 2026. Sverigedemokraterna menar att det är viktigt att slutsatserna följs upp så att de leder till konkreta förbättringar.

Marknadsföring av spel

Spellagen påtalar att marknadsföring av spel ska vara måttfull, vilket Sverigedemokraterna anser är bra. Inte minst i nära anslutning till omregleringen av spelmarknaden fanns det dock från allmänheten en omfattande kritik mot spelreklamen

som ansågs vara alltför aggressiv och omfattande. Att situationen var sådan hänger ihop med konkurrens om marknadsandelar i anslutning till omregleringen, och vissa spelaktörer testade gränserna för lagstiftningen vad gäller måttfullhetskravet.

Konsumentombudsmannen (KO) gick ut i december 2018 med att man stämde Elec Games Limited, som står bakom Ninja Casino, för att ha brutit mot måttfullhetskravet i spellagen. Resultatet i domen från november 2019 blev bland annat att patent- och marknadsdomstolen förbjöd spelbolaget att marknadsföra onlinekasino genom ”take over”-annonser på internet. Domstolen förbjöd också olika påståenden som spelbolaget hade använt, såsom ”SPELA NU!” och ”Vinstpengarna på bankkontot på fem minuter – helt utan registrering”.

Efter de tidiga domstolsavgörandena har tillämpningen av måttfullhetskravet fortsatt att utvecklas genom såväl tillsynsbeslut som rättsliga prövningar. Gränsdragningen har stegvis blivit tydligare i takt med att marknaden utvecklats. Kritiken mot aggressiv spelreklam fortsätter att leva kvar i den svenska samhällsdebatten, även om uppmärksamheten kring frågan inte är lika hög i dag som tidigare.

Sverigedemokraterna ser positivt på att det har skett en tydliggörande utveckling av vad måttfullhetskravet innebär, men vi hade helst sett att tydliga ramar och regler kring detta hade funnits på plats tidigare.

Sverigedemokraternas förhoppning är att långsiktiga och tydliga regler vad gäller spelreklamen ska vara rådande, till gagn och förutsägbarhet för såväl konsumenter som för de aktörer på spelmarknaden som har valt att ingå i det svenska licenssystemet. Av det skälet valde vi att inte ställa oss bakom förslaget till justerat krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel som 2022 lades fram i propositionen om en förstärkt spelreglering. Det är möjligt att Sverigedemokraterna framöver kommer att göra bedömningen att måttfullhetskravet i lagstiftningen behöver stramas åt, men i dagsläget tycker vi att det är klokare att låta rättstillämpning och tillsyn fortsatt utvecklas inom ramen för den lagstiftning som redan finns på plats. På så sätt undviker vi också en oförutsägbarhet på den svenska spelmarknaden avseende vilka lagar och regler som ska gälla.

Bonusreglering

Sverigedemokraterna motsatte sig förslaget i den då aktuella propositionen om en förstärkt spelreglering om att införa undantag för bonusregleringen när det kommer till licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål. Tidigare har det i spellagen föreskrivits att bonuserbjudanden enbart får erbjudas till förstagångsspelare. Förslaget innebar en uppluckring av detta, genom att begränsningen inte längre skulle gälla spel för allmännyttiga ändamål.

På dagens svenska spelmarknad utgör bonusregleringen fortsatt ett centralt inslag, där utformningen har betydelse för både konkurrensförutsättningar och konsumentskydd. Samtidigt innebär ett ökat antal undantag en risk för att regelverket blir fragmenterat och svåröverskådligt.

Sverigedemokraterna anser i stället, givet rådande kunskapsläge och utvecklingen på spelmarknaden, att regeringen bör verka för en enhetlig bonusreglering i spellagen. Detta i syfte att stärka tydlighet och trovärdighet i regelverket och minska uppkomsten av särlösningar som gör regelverket mer svåröverskådligt.

Kanalisering och illegala aktörer

Utanför det svenska licenssystemet på spelmarknaden finns olicensierade aktörer som riktar sig mot svenska spelare. Spelare kan välja att vända sig till dessa alternativ i stället för licensierade aktörer, bland annat eftersom dessa spelsajter erbjuder bonusar och kampanjer som inte är tillåtna inom det svenska licenssystemet.

Flera av dessa aktörer riktar även in sig mot spelare som har stängt av sig via Spelpaus, men som ändå söker sig tillbaka till spelande. Det innebär en risk för att högriskspelare exponeras för en oreglerad miljö utan motsvarande konsumentskydd.
Sverigedemokraterna anser att det är av central betydelse för legitimiteten i det svenska licenssystemet att olicensierade aktörer tydligt stängs ute.

En av målsättningarna med omregleringen av den svenska spelmarknaden var att uppnå en hög kanaliseringsgrad. Detta är en grundförutsättning för ett starkt konsumentskydd och en fungerande reglerad marknad. Den dåvarande socialdemokratiskt ledda regeringen bedömde inför omregleringen att kanaliseringsgraden skulle uppgå till minst 90 procent. Statskontoret, som mellan 2018 och 2022 hade i uppdrag att utvärdera omregleringen, har dock konstaterat att målet inte har uppnåtts och att kanaliseringsgraden varit både lägre och skiftande över tid. Fortsätter den utvecklingen riskerar det att kunna undergräva legitimiteten i spelregleringen.

Regeringen har sedan februari 2025 låtit utreda hur spellagens tillämpningsområde kan utvidgas för att hålla olicensierade aktörer borta, och i september 2025 presenterades en promemoria (Ds 2025:23) med förslag om spellagens tillämpningsområde för onlinespel. Mot denna bakgrund bör regeringen vidta ytterligare åtgärder för att stärka kanaliseringsgraden och säkerställa att målsättningen för omregleringen uppnås.

Riskklassificering av spel

Att köpa en skraplott i den lokala butiken då och då skiljer sig i flera avseenden från att spela på nätkasinon via ständigt tillgängliga digitala plattformar. Det finns skäl att anta att vissa typer av spel innebär större risker för spelaren än andra gällande att utveckla ett osunt spelande som kan leda till beroende eller andra negativa konsekvenser. Mot den bakgrunden är det inte självklart att alla spelformer bör behandlas exakt likadant, exempelvis när det gäller marknadsföring, om regelverket skärps.

Sverigedemokraterna ser riskklassificering som en modell som framgent kan vara intressant att införa på den svenska spelmarknaden. En sådan ordning måste dock vila på en tydlig vetenskaplig grund och utformas med hänsyn till kanaliseringsgraden och hur spelmarknaden fungerar.

Omsorgsplikten och Spelpaus.se

I Statskontorets slutrapport om utvärderingen av omregleringen av spelmarknaden lyfts omsorgsplikten fram som ett område med fortsatt förbättringspotential. Statskontoret

konstaterar att spelbolag, för att kunna leva upp till omsorgsplikten, behöver tillgång till relevanta uppgifter om kunders ekonomi och hälsa för att kunna identifiera och nå personer med problemspelande med ökad precision.

Genom riksdagens beslut om proposition 2023/24:53 under våren 2024 har dessa möjligheter stärkts – det ser Sverigedemokraterna positivt på. Det är dock angeläget att noggrant följa hur regeländringarna tillämpas i praktiken och vilken egentlig effekt de får i arbetet mot problemspelande.

Utöver omsorgsplikten lyfter Statskontoret även att verktyget Spelpaus.se har förbättringspotential. Spelpaus ger möjlighet för individer att stänga av sig från spel hos aktörer på den licensierade marknaden, men olicensierade spelaktörer omfattas inte av systemet och är fortsatt tillgängliga. Det innebär att personer som försöker begränsa sitt spelande i vissa fall i stället söker sig till en oreglerad spelmarknad utan motsvarande konsumentskydd.

Ett fortsatt problem är att avstängning via Spelpaus inte nödvändigtvis leder vidare till vård, stöd eller annan uppföljning. Det finns på så sätt en risk att avstängningssystemet blir en isolerad åtgärd snarare än en del i ett brdare arbete mot spelproblem. Mot denna bakgrund bör regeringen vidta åtgärder för att vidareutveckla Spelpaus.se, i syfte att stärka dess funktion som ett effektivt verktyg för skydd mot problemspelande.

Statligt automatspel

Svenska Spel driver på uppdrag av, staten, så kallade Vegasmaskiner: värdeautomater på restauranger och bingohallar, som är den enda tillåtna formen av värdeautomater i Sverige. Enligt bolagets bokslutskommuniké för 2025 fanns cirka 3 400 maskiner hos omkring 1 200 värdar, och nettospelintäkterna uppgick till 310 miljoner kronor, en minskning med 15 procent jämfört med 2024. Bolaget förklarar nedgången med att fler spelar på nätet, skärpta ansvarsåtgärder och färre restaurangpartners.

Automatspel räknas av Folkhälsomyndigheten till de mest riskfyllda spelformerna. Riksdagen har redan beslutat att avveckla de statliga kasinona, bland annat eftersom

verksamheten inte bedömdes kunna drivas lönsamt. Samma resonemang bör gälla för Vegas: staten bör inte driva en riskfylld spelform som inte kan bära sina egna kostnader. Sverigedemokraterna menar därför att regeringen bör låta utvärdera Vegas-uppdraget, med redovisning av verksamhetens lönsamhet och folkhälsoeffekter, och avveckla uppdraget om det inte kan bära sig självt.

Loot-lådor

I spel på olika digitala plattformar, såsom PC och mobiltelefoner, förekommer i flera fall lotteri- och kasinoliknande moment som kommit att gå under namnet loot-lådor (”loot boxes”). Det handlar om upplägg i spel där användare, ofta för verkliga pengar, slumpmässigt erhåller virtuella föremål. I vissa fall kan detta vara att betrakta som lotteri, inte minst om de virtuella föremålen i ett senare skede på något sätt kan omsättas i eller kopplas till verkliga ekonomiska värden. Fenomenet har ökat i spelvärlden under senare år och är i dag ett etablerat inslag i många spel, samtidigt som det genererar betydande intäkter för företagen bakom spelen.

Under våren 2019 gav regeringen Konsumentverket i uppdrag att kartlägga och bedöma eventuella brister vid lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel, såsom nämnda loot-lådor. Initiativet välkomnades av oss sverigedemokrater. I oktober 2019 presenterade Konsumentverket sin kartläggning, vilken senare överlämnades till Spelmarknadsutredningen. Kartläggningen visade bland annat att det förekommit fall där unga personer har spenderat betydande summor via sådana inslag. Samtidigt bedömdes att antalet inslag som i dåvarande läge kunde anses omfattas av spellagen var begränsat.

Sedan dess har frågan fortsatt att uppmärksammas, både i Sverige, på EU-nivå och internationellt, inte minst utifrån ett konsumentskydds- och barnperspektiv. Flera länder har vidtagit eller övervägt åtgärder, och kunskapsläget kring möjliga risker, särskilt för minderåriga, har stärkts successivt. På EU-nivå väntas kommissionen lägga fram ett förslag som bland annat kan komma att reglera lootboxar och virtuella valutor i spel. Vilka regler som blir aktuella är ännu inte avgjort.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen gjorde i propositionen från 2022 om en förstärkt spelreglering bedömningen att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att omfatta lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel som inte redan täcks in av lagen. Precis som flera remissinstanser som yttrade sig inför att propositionen lades fram nöjer sig Sverigedemokraterna dock inte med passivitet sett till dagens situation. Kunskapshöjande insatser kring frågan vore önskvärt, men vi menar också att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i syfte att stärka konsumentskyddet i förhållande till loot-lådor, särskilt för att skydda minderåriga.

Lotterier, spel på kredit med mera

Stora delar av civilsamhället får betydande delar av sina intäkter från lotteriförsäljning. Lotterier lyder under en förbudslagstiftning, vilket innebär att tillstånd krävs för att få bedriva lotteriverksamhet. Lotterimarknaden är förbehållen staten samt lotteriverksamhet som bedrivs av aktörer inom civilsamhället till förmån för så kallade ”allmännyttiga ändamål”. Sverigedemokraterna anser att det är av yttersta vikt att civilsamhället även i fortsättningen får de ekonomiska förutsättningar som krävs för att det ska blomstra. Relationen mellan lotteriförsäljning och civilsamhället menar vi är något gott i grunden, det är ett förhållande som bör upprätthållas.

Samtidigt har Sverigedemokraterna länge kritiserat tillämpningen av begreppet ”allmännyttiga ändamål”. Att politiska partier samt organisationer och bolag som ägs av politiska partier i lagens mening har kunnat omfattas av detta undantag och därmed bedriva lotteriverksamhet har varit ett problem. Det har i praktiken inneburit att politiska aktörer kunnat generera betydande intäkter genom en reglering som i grunden är avsedd att stödja civilsamhällesorganisationer i behov, samtidigt som dessa politiska aktörer redan har tillgång till offentliga finansieringskällor såsom partistöd. Undantaget har i detta sammanhang inte minst utnyttjats av Socialdemokraterna, det parti som under stora delar av det senaste seklet har haft regeringsmakten i Sverige, där lotteriverksamheten har genererat intäkter i storleksordningen tiotals miljoner kronor om året.

Sverigedemokraterna har även riktat kritik mot förekomsten av kreditbaserade upplägg i anslutning till lotteriverksamhet. Ett uppmärksammat exempel är Socialdemokraternas tidigare spelbolag Kombispel – ett bolag som utnyttjat undantag i spellagen för att bedriva spelverksamhet på kredit. Verksamheten ska enligt Dagens Nyheter den 4 september 2017 ha bidragit till att driva många tusentals personer till Kronofogdemyndigheten efter att inte ha kunnat betala sina lotter. Regelverket har under senare år skärpts när det kommer till kreditbaserade upplägg, bland annat genom Prop. 2025/26:11, vilket är positivt. Samtidigt kvarstår vikten av att säkerställa att sådana upplägg inte återkommer i ny skepnad.

Sverigedemokraterna har mot denna bakgrund länge vänt sig emot att politiska partier bör omfattas av begreppet ”allmännyttiga ändamål” när det kommer till spelmarknaden. Regelverket för partipolitiska lotterier har dock förändrats genom beslut om propositionen från 2025 Frågan hanterades dock inte genom ett förbud mot partipolitiska lotterier i sig, utan genom att de undantag och förmåner som varit kopplade till klassificeringen som ”allmännyttiga ändamål” har dragits in för partipolitiska lotterier.

Sverigedemokraterna ser positivt på det beslut om partipolitiska lotterier som fattades av riksdagen under 2025, men det återstår att se hur regelverket tillämpas. Det är viktigt att regelverket inte kan kringgås genom organisatoriska eller affärsmässiga upplägg, och det är därför angeläget att utvecklingen följs noggrant. Mot denna bakgrund bör regeringen vid behov återkomma med ytterligare åtgärder för att säkerställa att regelverket är ändamålsenligt och upprätthåller förtroendet för spelmarknaden.

Hästsportens finansiering

Statens engagemang i Aktiebolaget Trav och Galopp (ATG) har under senare år förändrats, bland annat genom att den tidigare statliga styrelserepresentationen har upphört. Jämfört med den ordning som gällde före omregleringen av den svenska spelmarknaden innebär det en tydlig förändring.

När spel på hästsport i Sverige i praktiken utgjorde en del av en mer sluten och reglerad marknadsstruktur fanns en mer stabil och förutsägbar modell för finansiering av hästsporten. Dessa förutsättningar finns inte längre kvar sedan omregleringen av spelmarknaden. I den rådande konkurrenssituationen, där spelmarknaden totalt sett präglas av ökad konkurrens och förändrade konsumtionsmönster, är det därför inte givet att hästsportens ekonomiska förutsättningar långsiktigt utvecklas i takt med de behov man har.

Hästnäringen är mycket betydelsefull för stora delar av landet. Den bidrar bland annat med arbetstillfällen och en levande landsbygd. Mot denna bakgrund är det viktigt att utvecklingen av hästsportens finansiering följs noggrant. Sverigedemokraterna menar därför att regeringen bör säkerställa att hästsporten även framgent ges långsiktiga och stabila ekonomiska förutsättningar, i takt med den fortsatta utvecklingen på spelmarknaden.

Matchfixning

De senaste åren har uppgifter kring att matchfixning förekommer i Sverige i idrotts-sammanhang avlöst varandra. En hel del har gjorts och Riksidrottsförbundet har satsat stora resurser på att upplysa om problemet samt tagit krafttag kring den problematik som finns.

Riksidrottsmötet fattade i maj 2015 beslut om ett särskilt reglemente där maxstraffet är upp till tio års avstängning från all organiserad idrottsverksamhet för en person som medverkat i vadhållning eller manipulation. En förening ska kunna dömas till böter på upp till 500 000 kronor. I Tidöavtalet har vi varit pådrivande i frågan om sekretessen mellan myndigheter. En ny huvudregel i sekretesslagstiftningen: All relevant information ska delas med brottsbekämpande myndigheter för att bekämpa brott. Denna lagändring kommer att underlätta för de brottsbekämpande myndigheterna i arbetet mot match-fixning. Det behövs ett helhetsgrepp kring matchfixning. Det är inte bara idrotten som bär ett ansvar, utan samhällets insatser för att motverka organiserad brottslighet och dess drivkraft, penningtvätt, är avgörande. Regeringen har i augusti 2026 tillsatt en

nationell samordnare mot brottslighet kopplad till idrotten (dir. 2026:86), vars uppdrag även omfattar matchfixning och som ska redovisa senast den 30 november 2027.

Regeringens proposition 2022/23:33 är ett första steg på vägen för att ta ett helhetsgrepp mot problemet med matchfixning. Vi sverigedemokrater står bakom de förslag i propositionen som berör matchfixning, även om vi gärna hade gått längre och sett ett spelstopp på matcher där misstanke om matchfixning finns. Även om vi ser positivt på regeringens nya lagar för att stoppa matchfixning kommer vi att bevaka frågan noggrant och är öppna för dialog med regeringen för att ta fram nya verktyg för att stoppa matchfixning.

Under det senaste året har vi i samverkan med regeringen vidtagit flera åtgärder för att stärka regleringen kring spel och matchfixning i Sverige. En av dessa åtgärder är att Spelinspektionen har tilldelats ytterligare verktyg för att bekämpa olicensierad spelverksamhet. Dessutom har Spelinspektionens uppdrag att motverka matchfixning förtydligats i förordning (i kraft i april 2025), och myndigheten har fått ökade medel för att bygga upp en plattform för informationsutbyte om misstänkt matchfixning.

I promemoria Fi2024/00220 En rätt för licenshavare att behandla uppgifter om lagöverträdelser har regeringen ytterligare förslag för att motverka matchfixning. Förslagets innebörd är att behandling av personuppgifter ska tillåtas om det är nödvändigt för att granska spel om pengar med syftet att upptäcka fusk, bedrägeri och annan kriminell verksamhet. Det innefattar även att kontrollera och rapportera avvikande spelmönster samt misstankar om manipulering av resultat inom sport för vadslagning, samt att kontrollera och rapportera om en spelare har deltagit i vadslagning i strid med idrottens regelverk om matchfixning. Även detta är en åtgärd som vi ser positivt på och regeringen har lagt fram propositionen till riksdagen (prop. 2024/25:5).

Straffskärpning

Matchfixning förekommer i många sporter och framförallt i fotbollens lägre divisioner. Problemet har även spridit sig till andra sporter, som tennis och basket. Eftersom man utsätter ett helt lag för en kriminell handling anser vi inte att dagens straffskala är

tillräcklig. Att delta i matchfixning som elitidrottare är allvarligt. Denne individ förstör inte bara för sitt lag utan sätter även sportens och ligans integritet på spel.

Matchfixning är oftast kopplad till grov organiserad brottslighet, nationellt som internationellt, och är en metod som kriminella använder för att tvätta pengar. På grund av att mutbrott har ett så lågt straffvärde saknar polisen möjlighet och befogenheter att använda sig av telefonavlyssning, en metod som använts för att få fram avgörande bevis i flera stora internationella härvor. Därav föreslår vi att regeringen bör se över möjligheten att höja straffvärdet på mutbrott. Regeringen bör ta tag i frågan om matchfixning och att råda bot på problematiken innan den blir en alltför stor del av de kriminella nätverkens verksamhet.

Nordiskt samarbete

Under sommaren 2018 höll de nordiska riksidrottsförbunden ett gemensamt möte på Färöarna där bland annat frågan om matchfixning togs upp och där det beslutades om att man ska tillsätta en grupp som ska arbeta med att inrätta en nordisk antimatchfixnings-organisation. Samtliga nordiska förbund kom överens om att till nästa år komma fram till en gemensam handlingsplan om hur man motverkar matchfixning. En grupp ska återkomma med förslag på beslut om hur den ska kunna implementeras i samtliga nordiska länder. Projektets långsiktiga mål är att denna organisation till slut ska vara av internationell karaktär.

Det är bra att Riksidrottsförbundet tar frågan på allvar och går i fronten för att bekämpa matchfixning. Med anledning av ovanstående bör svenska staten tydligare och mer aktivt delta i och stötta det nordiska samarbetet på området.

Utbilda idrottsföreningar och idrottsledare om matchfixning

Eftersom matchfixningen breder ut sig i allt fler och lägre divisioner bör en större utbildningsinsats genomföras mot idrottsföreningar och idrottsledare för att motverka matchfixning. I dagsläget finns det ett flertal aktörer som besitter stor kunskap om

matchfixning och denna kunskap behöver nå ut till de föreningsaktiva. Förtroendet för idrotten är högt och mutbrott är en ovanlig brottstyp i en svensk kontext. Men med tanke på att kriminella nätverk ser idrottsrörelsen som ett verktyg för penningtvätt behöver det offentliga agera skyndsamt. Vi anser därför att berörda myndigheter eller organisationer bör bistå Riksidrottsförbundet med att utbilda idrottsföreningar samt idrottsledare om matchfixning. Regeringen har dessutom beslutat om en permanent satsning på 10 miljoner kronor per år till Riksidrottsförbundet för att motverka att kriminella utnyttjar idrotten.

Wada för matchfixning

När dopningen inom idrotten blev alltmer utbredd och mer frekvent förekommande, bildades World Anti Doping Agency. Wada är en internationell organisation som aktivt arbetar för att idrotten ska vara fri från dopning genom att bland annat genomföra antidopningtester på aktiva idrottare.

Eftersom matchfixning inte har några landsgränser vore det rimligt om lämplig aktör tar initiativet till att driva frågan om att instifta ett liknande organ som Wada, fast för matchfixning. Därför bör en utredning tillsättas i syfte att införa ett sådant förslag samt vilken aktör som är bäst lämpad att driva frågan.

Enhet inom Polismyndigheten mot matchfixning

Arbetet mot matchfixning fick ett abrupt slut när Polismyndigheten valde att lägga ner enheten som arbetade mot matchfixning. Den personliga kontakt som hade utvecklats mellan idrotten och Polismyndigheten är nu ett minne blott. Detta är beklagligt eftersom det har lett till att arbetet med att bekämpa matchfixning har gått bakåt, vilket är en oroande utveckling. Vi har nu mycket kunskap om matchfixning. Spelbolag, idrotts-organisationer och polisen har tillsammans samlat in information om matchfixning och vi vet nu att det är organiserad brottslighet som oftast ligger bakom matchfixning i Sverige. Vi vet också att den asiatiska spelmarknaden är en stor faktor i problematiken kring den svenska matchfixningen. Mot bakgrund av detta bör enheten som arbetade mot matchfixning återinföras inom Polismyndigheten.

Spelstopp på matcher

I regeringens proposition 2022/23:33 gjordes bedömningen att Spelinspektionen inte ska få möjligheten att stoppa spel på matcher där misstanke om matchfixning finns. Enligt regeringen skulle en möjlighet för Spelinspektionen att meddela förbud att tillhandahålla spel på ett visst spelobjekt vara förenat med liknande problem som den möjlighet att använda sig av beslut om villkorsändringar som finns redan i dag. Ett beslut om förbud att tillhandahålla spel på ett visst spelobjekt som riktas till alla nuvarande och eventuellt tillkommande licenshavare skulle utgöra ett normbeslut – ett beslut om föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen. Normbeslut karaktäriseras av att de i princip är bindande för myndigheter och enskilda och av att de inte avser bara ett konkret fall utan har generell tillämpbarhet. Även om regeringens övervägande är förståeligt finns det skäl att utreda frågan ytterligare.

Frågan om matchfixning är komplex. Exempelvis kan spelare känna sig tvungna att delta på grund av hot eller våld från kriminella aktörer som ofta är inblandade i matchfixning. För att bekämpa denna typ av brottslighet behövs inte bara utbildning och polisiära resurser utan också praktiska verktyg för att förhindra att kriminella tjänar eller tvättar pengar genom spel. Ett sätt att försvåra för kriminella att använda sporten och vadslagning som ett verktyg för sin kriminalitet är att införa spelstopp på matcher där det finns misstankar om matchfixning.

Genom att stoppa spel på dessa matcher kan det bli svårare för kriminella att göra vinster, och spelare eller andra som känner misstankar kan vara mer benägna att rapportera dem, eftersom de vet att åtgärder kan vidtas för att stoppa spelandet på den aktuella matchen. Därför bör regeringen utreda möjligheten att införa spelstopp på matcher där det finns misstankar om matchfixning och att se över vem som ska ha befogenhet att utlysa spelstoppet, exempelvis Spelinspektionen eller annan myndighet.

Emma Altenhammar (SD)

Mattias Karlsson Bergman (SD) *Runar Filper (SD)*

Mikael Strömberg (SD)